

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

8. Nec criminis purgandi caussâ licita esse duella.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

manus non est fas bellum suscipere, ita neque licitum esse duellum permittere. Maior utique est gloria, si exercitus exercitus, populus populum vincat; at si alia nulla sit causa, nisi gloria, injustum est bellum. Pari ergo ratione injustum erit gerere ob solum nominis honorem, duellum. Scio, quid hinc aliqui dicant, ad eos excusandos, qui videbatur prouocati honorem suum posse defendere. Sed alius est longeque melior modus, si contra hostes pugnando ostendant, quis sit magis magnanimus. Plerumque videbis eos, qui, ut pro fortibus habeantur, & ab alijs tamquam timidi non contemnantur, in talem arenam, animo etiam relutante descendunt, quando in acie classicum canitur, pallere, trepidare, post principia latere, aut etiam morbum simulare, ut habeant causam manendi extra teli jactum. Tunc, tunc ostendant, se esse viros, si volunt esse aliqui. Certè qui præsunt, permettere duella non debent; ac tot animas amittere spectaculi gratiâ, in quo etsi etiam innocentior pars subinde vincatur, tamen observatum est ab Abulensi, plerumque plus pati prouocantes, magisque peccare. Hinc Abner, qui primus dixit: *Surgant pueri, & ludant coram nobis, vicius est ab eo, quem prouocauerat; quia tamen Iob non erat prorsus immunis à culpa, aliqui ceciderunt de parte eius; sed plures de parte Abae.* Nam mortui sunt ex parte Abner 360. ex parte autem Iob solùm 20.

VIII.

Si criminis purgandi causa duella ineantur (quod olim magis fuit in usu) non tantum id à Christiana pietate ac religione abhorret, verum etiam manifestè Christo aduersatur dicens: *Non tentabis Dominum Deum tuum.* Tu quis es, ut à Matth. 4. 7.
Deut. 6. Deo miraculum, aut extraordinarium innocentiae tuae, vel alienæ signum petere audeas? Esto sis innocens: hac ipsa temeritatis nocens; ut vel idcirco te Iudex tuus meritò sinat vinci, quia omnis altius vacare debet temeritate, & nihil est à gravitate sapientis, Cic. lib. 1. de errore, leuitate, temeritate disiunctius. Est autem error, leuitas, & obficij, temeritas. putare, nullum vulnerari posse innocentem, ant ita sub protectione Dei, velut sub Orci galea, latere inconsulto se morti exponentem. Apud Romanos ignominia causa militi Alexand. ab
bus audacioribus, qui nec animi, nec consilij satis haberent, venia Alex. 1. 1. & 13. soluebatur: quæ non tam poena, quam medicina fuit: ut sa-

198 Cap. XX. Sextam morborum caussam esse, etiam alios homines, perflua sanguinis parte detracta, se magis intra gyrum rationis continerent. Pertundenda esset etiam his duellatoribus vena: extra rationem quippe est, ostendere te audacem, ut probes esse innocentem.

IX.

Denique, si, quod nunc pro dolor frequentissime fit, ad vulnera & funera se se matuorū prouocant, qui paulo prius combibebant, & colludebant. & fratres, ac amici erant, quis tali amicitiae fidat? quis eiusmodi amicum aestimet, cuius amicitia verbo vno potest amitti, immo negatione vnius haustus, quo iam satur alteri nequit respondere? Quod si offensio judicium meretur, sunt legitimi judices, apud quos caussam agant. Cur ipsi simul volunt esse judices & rei? cur jurisdictionem alienam inuadunt, & usurpant? immo cur antagonistam, si tantopere deliquit, non relinquent carnifici puniendum? Nefas est alterius vitæ clam insidiari: an palam licebit, ut & qui suadent & incitant, & qui ad locum duelli comitantur, & qui spectant, vna excommunicationem incurvant? Nec est dubium, dæmone instigatore, tales monomachias iniri. Gaudet enim hominum vulneribus, viceribus, truncatione, cædibus, morbis & mortibus; sed præcipue peccatis & exitijs animarum. Augustus Cæsar, eos, qui leuem ob caussam, periculis se exponerent, non tantum pro insanis habebat, sed etiam dicebat, similes esse aureo hamo pescantibus: qui plus damni, amissio semel hamo, acciperent, quam multarum capturarum lucro posset reparari. Quid isti duellatores lucrantur? nomen audaciae & temeritatis, & spem vindictæ. Quid autem damni patiuntur? Ex periculo metum, ex ictu vulneris, ex vulnere mortem, ex morte certam animarum suarum, perditionem. Nihil enim est certius, quam tales, cum tam malo exemplo & scando spectatorum, cum voluntate occidendi alterum, cum clara excommunicatione, repente, atque inter certandum morientes, æternum damnari. Quare vel infernum esse non credunt, vel cælum non sperant, vel cæli gaudia, & inferorum supplicia nihil faciunt, meritoque pro abjectissimis & desperatis haberi possunt, quicumque duella indicunt, suscipiunt, ineunt. In quibus humani quoque generis jactura est, vnde & alia inconuenientia orientur. Nam & noua inter pugnantium amicos,

Fulgoſ. lib. 7.
cap. 2.